1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 218. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛИСТОПАДА 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 15, 1963 No. 218. VOL. LXX.

ЗОРГАНІЗОВАНЕ РОБІТНИЦТВО ЗАПОВІДАЄ БОРОТЬБУ ПРОТИ „ПРАВИХ"

Ню Йорк. — Виконна Рада Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій перед Конвенцією делеґатів цієї найбільшої робітничої організації, яка зачалася 14-го листопада в готелі Амерікана, опублікувала заяву, що зорганізоване робітництво під час найближчих конґресових і президентських виборів в 1964-му році поборюватиме правих, бо від них йде небезпека для цієї країни. Ця боротьба проти правих буде головною ціллю виборчої кампанії в найближчому році. НФП-КІО вже підготовився до виборчої кампанії. Плянується зібрати $750-000 на виборчу кампанію та на те, щоб всі члени робітничих організацій зареєструвались як виборці і щоб всі йшли до виборів в листопаді 1964-го року. Виконна Рада АФП-КІО вирішила вести серед членів обидвох Палат Конґресу кампанію, щоб збільшити мінімальну обов'язкову заробітну платню, яка тепер виносить $1.25. Пропонують збільшити до $1.50, або і до $2. Висоту вирішить в окремій резолюції Конвенція. Виконна Рада в своєму звіті пише про те, що небезпека від правих політиків є найбільшою в чисто політичній ділянці, бо оце „вперше праві елементи зуміли використати політичні дії для того, щоб себе скріпити". Праві кола здобули сильні впливи в місцевих і стейтових організаціях Республіканської партії. Вони мають численних, явних і засекречених приятелів в Конґресі. Конвенція АФП-КІО почалася 14-го листопада і на її порядку нарад політика гратиме важливу ролю. Ця робітнича організація в 1960 му році підтримувала явно кандидатуру президента Кеннеді, і напевно це саме зробить і в найближчому році. Президент Кеннеді промовлятиме на Конвенції в п'ятницю 15-го листопада, а республіканський претендент на кандидата Нелсон А. Рокефеллер має промовляти 14-го листопада. Головна Рада АФП-КІО в понеділок 18-го листопада обговорюватиме політичні справи та кампанію за те, щоб робітники масово реєструвалися як виборці та масово голосували. Виконна Рада не займалася справою свого члена — президента спілки Об'єднані столярі Моріса А. Гатчісона, якого суд засудив за образу Конґресу. Гатчісон не хотів зізнавати в Сенатській Комісії, яка випитувала його про продаж землі в стейті Індіяна. Сам Гатчісон легковажить собі цю справу, але з неї може вийти поважна проблема, коли його покличуть відбувати кару.

Геллер підтримує урядовий плян якнайшвидше зменшити податки

Вашинґтон. — Голова Ради Економічних Дорадників в Білому Домі Волтер В. Геллер, зізнаючи в Сенатській Фінансовій Комісії, вимагав, щоб Конґрес ще на цій сесії зменшив прибуткові податки, бо інакше вже в першій чверті найближчого року почнеться повільне зменшення продукції. Геллер казав, що важко є передбачити економічну знижку, але легко є твердити, що, коли появляється сповільнення темпу росту економіки, тоді можна бути певним, що недалека є економічна знижка. В першій половині 1964-го року, на думку Геллера, почнеться сповільнення економічного росту, а в другій половині найближчого року може з'явитися економічна знижка. Коли вчасно ухвалить Конґрес закон про зменшення податків, гадає Геллер, то це причиниться до того, що не з'явиться економічна рецесія. Але члени Фінансової Комісії в Сенаті не поспішають із ухвалою цього закону, і Комісія мала б продовжувати переслухання до 13-го грудня, а 20-го грудня почнуться різдвяні вакації Конґресу, які триватимуть до 2-го січня 1964-го року. Правда, є проби, щоб переслухання закінчити в листопаді, і повний Сенат міг би голосувати коло 1-го грудня. Але не знати, чи цей плян вдасться.

Воррен проти напису „Ми уповаємо на Бога"

Вашинґтон. — Головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Воррен відкинув пропозицію, щоб над лавою в Найвищому Суді, на якій засідають судді, вміщено напис „Ми уповаємо на Бога". Про це говорив в Палаті Репрезентантів конґресмен демократ із Південної Керолайни Роберт Т. Ашмор. Цей конґресмен казав, що головний суддя відписав, що не треба давати цього напису тому, щоб не порушувати „краси й симетрії" в судовій залі. Але конґресмен Ашмор гадає, що Найвищий Суд відкинув пропозицію вмістити над своєю лавою напис „Ми уповаємо на Бога", щоб цим не признати над собою якоїсь вищої влади від тієї, яку виконує Найвищий Суд ЗДА. Конґресмен Ашмор закликає Конґрес, щоб потвердив свою віру в Бога та вирішив, щоб над суддейською лавою в Найвищому Суді ЗДА був напис про те, що „Ми уповаємо на Бога".

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** вислав листа до Крайового Жіночого Комітету в справах громадянських прав, в якому хвалить цю жіночу організацію за її працю в обороні громадянських прав для всіх без різниці раси, кольору шкіри та релігії. Цей Жіночий Комітет працює від 9-го липня цього року.

● **Бандити не встигли втекти** з пограбованими самоцвітами, вартости коло одного мільйона долярів, бо їх „шофер" не вмів дати собі ради з автом, і втекли, залишивши пограбований скарб в авті. Тоді робітники, які розбирали в сусідстві дім, кинулися на це авто та пограбували біжутерію, яку залишили бандити. Тепер поліція арештує тих робітників, із яких один віддав валізку з біжутерією, вартости дол. 200,000.

● **Пані Кеннеді** почне знов виконувати обов'язки першої леді більше як один місяць раніше, ніж давніше плянувала. І так вже 20-го листопада вона буде на прийняттю в Білому Домі в пошану членів Найвищого Суду в ЗДА та інших суддів, а 25-го листопада вона буде приймати нового німецького канцлера Людвіґа Ергарда, який прибуде з дружиною. Коли пані Кеннеді була хвора, то її заступала в Білому Домі одна з сестер президента Кеннеді.

● **Конґресмен демократ Вейн** Л. Гейс з Огайо заявив, що він не боїться тих, які анонімово критикують його за те, що він взяв із собою, їдучи на парляментарну конференцію держав НАТО до Парижу головного кельнера з ресторану Палати Репрезентантів. Нехай ці критики явно виступлять, казав Гейс, бо кельнер Ернест Петіно зробив добре свою роботу на цій поїздці. Кельнер Петіно є негром, і тому, казав конґресмен Гейс, дехто проти нього виступає.

● **Бразилія** має 78 мільйонів населення і є першою країною щодо величини населення в Південній Америці, другою в цілій Америці і 8-ою в цілому світі. Населення Бразилії почетверилося від початку цього року.

Палата схвалила на Корпус Миру $102,000,000

Вашинґтон. — 13-го листопада Палата Репрезентантів відкинула всі поправки республіканських конґресменів про зменшення бюджету Корпусу Миру і схвалила для нього $102,000,000, це значить стільки, скільки вимагав уряд. Під час дебати над цим бюджетом підкреслювали те, що добровольці Корпусу Миру ширють добру славу про цю країну, жертвенно працюють для освітнього і матеріяльного піднесення занедбаних держав. Схвалений бюджет переслано до Сенату, де є добрі вигляди на його ухвалення, хоч переслухувань ще не починали в Сенатській Підкомісії. Конґресмен республіканець з Айови Г. Р. Гросс нарікав на те, що Корпус Миру висилає добровольців до таких держав, як Гана й Індонезія, які є неприхильні до ЗДА. Прихильники Корпусу Миру хвалили цю аґенцію за ощадну господарку, бо Корпус кождого року віддає державній скарбниці ті фонди, яких не використав. Тепер Корпус має 6,700 добровольців, а при кінці червня 1964-го року плянує мати 11.300.

Департамент Рільництва передбачає рекордовий врожай

Вашинґтон. — Департамент Рільництва передбачає в листопаді цього року, що в найближчому році мав би бути рекордовий врожай, бо всі майже культури в дні 1-го листопада виглядали краще, як в дні 1-го жовтня. Погода в жовтні сприяла розвиткові рільничих культур, тільки трава не росла, бо була посуха в деяких районах. Кукурудзу оцінювали на 4.033.000-000 бушлів, на 24.000.000 бушлів більше від жовтневої оцінки, коли її ставили на 4.009,000,000. Пересічний збір кукурудзи в роках 1957 - 1961 становив 3,551,952,000, а дотеперішній рекорд виносив 3.908,070,000 в 1960-му році. Пшеницю оцінювали в жовтні на 1.133,010,000 бушлів, і на стільки само оцінюють і тепер. Минулого року випродуковано пшениці 1,092,562,-000 бушлів. Насіння сої оцінюють тепер на 718,182,000 бушлів, а 1-го жовтня оцінювали на 727,358,000.

Республіканці сподіваються здобути в південних стейтах 22 нові конґресові місця

Чарльстон, Південна Вірджінія. — Голова Республіканського Крайового Комітету конґресмен Вілліям Е. Міллер, промовляючи на районовій конференції, передбачав, що республіканці у виборах 1964-го року здобудуть нових 22 конґресові місця в Палаті Репрезентантів. Тепер республіканці мають в Палаті Репрезентантів 13 місць, а в нових виборах мали б здобути ще такі місця: в стейті Аркенсо — 1, Флориді — 2, Джорджія — 1, Кентаки — 2, Луїзуяна — 1, Північна Каролайна — 1, Теннесі — 2, Тексас — 5, Вірджінія — 2 і Алабама — 1. Політичні обсерватори уважають, що це передбачування є занадто оптимістичне, але і вони признають, що сенатор Беррі Голдвотер може здобути на конвенції республіканські голоси з 11-ох південних стейтів. На цій конференції виявилося, що в користь республіканців працюють в південних стейтах такі тут фактори: улесливість у відношенні до сенатора Голдвотера, реакція проти закону про охорону громадянських прав і ворожість до „родини Кеннеді". Конґресмен Міллер старався переконати делеґатів, що республіканська організація на Півдні не повинна бути утотожнювана з симпатіями до одної особи, і що треба голосувати по республікански і тоді, коли б кандидатом був хто інший, а не Голдвотер.

Професор Горн домагається п'ятирічних коледжів

Шикаґо. — Професор Ровдайлендського університету — д-р Френсіс Г. Горн, промовляючи на зборах стейтових університетів і коледжів, заявив, що треба не три- чи чотирирічних коледжів, а п'ятирічних і шостирічних коледжів, які моглиб добре підготувати студентів до тих ділянок, в яких вони мають працювати як майбутні повноправні громадяни. На думку цього професора тільки вийнятково здібні студенти могли б кінчати коледжі після 4-ох років навчання, а всі інші повинні вчитися в академічних школах по 5 і по 6 років, щоб могли добре підготовитись до свого фаху та до життя. Професор Горн вірить, що поліпшена техніка навчання дозволить зменшити число професорів в коледжах і університетах, і тоді можна буде звільнити тих учителів, які не надаються до праці в академічних школах.

● **Голова** Міжнародної Корпорації Бизнесових Машин Томас Дж. Вотсон домагається, щоб Конґрес ухвалив проєкт про зменшення податків, фонди на перевишкіл робітників та на допомогу районам із більшим числом безробітних, бо ті всі три засоби зможуть причинитися до того, що зростатиме економіка і зменшиться число безробітних.

Українець членом міської ради в Монесені, Па.

Монесен, Па. — Під час недавніх виборів — уперше в довгій історії Монесену, цього старого города „заліза й сталі" в Питсбуржчині — обрано членом міської ради нашого земляка, Андрія Крицького. Це дуже активний і популярний наш інтеліґент-діяч, зокрема в рядах демократичної партії цього міста і повіту Вестмореленд. Впродовж п'ятнадцяти років п. Андрій Крицький займав поважне становище в окружному суді в Ґрінсбурґу, Па. Українці Монесену незвичайно вдоволені фактом, що уперше в міській раді Монесену засідатиме їхній земляк. Він є членом 338-го Відділу УНСоюзу в Монесен. — Його мати Антоніна, це також довголітня членкиня цього Відділу, від довгих років незвичайно заслужена членкиня місцевої УПЦеркви св. Миколая; також її заходами — а частинно й фінансами — всі її внуки в рядах УНСоюзу. Як нас інформують, новий парох цієї парафії, Всч. о. Микола Федорович — розпочав інтенсивну кампанію за приєднання нових членів до нашої організації, і взагалі до оживлення цього нашого старого Відділу УНСоюзу в Монесені.

Українська хроніка

● **Студійну конференцію, присвячену творчості д-ра Дмитра Донцова влаштовує** Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського в Ню Йорку в суботу 16 листопада ц. р. о год. 1.30 по пол. в залі Українського Інституту Америки. Цього ж дня і в цій же залі о год. 7-ій веч. відбудеться літературний вечір, присвячений письменникам „Вістника" та редакційній і літературній діяльності Д. Донцова.

● **Український хор „Думка"** в Ню Йорку влаштовує перед своїми виїздами із концертами до Клівленду і Шикаґо прилюдну генеральну пробу цих концертів, що відбудеться в неділю 17 листопада о год. 5 вечора, в залі Народного Дому при Другій Евню в Ню Йорку.

В ІРАКУ ЗДУШЕНО СПРОБУ ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ

Ген. Агмед Гассан Бакр

Бейрут, Ливан. — Панівний в Іраку режим націоналістичної партії Баат здушив збройно спробу державного перевороту, започаткований усуненим заступником прем'єра Салег ель-Сааді. Водночас в Сирії ця ж сама партія зосередила більшу владу в руках прем'єра ген. Аміна ель-Гафеза. Усуненого заступника прем'єра Салега ель-Сааді депортовано з Баґдаду до Мадриду разом із трьома його прихильниками. Згідно з дотеперішніми ще неповними повідомленнями, Салег ель-Сааді мав очолювати військову революту, учасники якої заатакували були з допомогою літаків і наземних збройних сил будинки уряду у Баґдаді, зокрема міністерство оборони. Відбулися також бої на вулицях Баґдаду. Проте ж започаткована спроба державного перевороту виявилася безуспішною. Урядовим військам вдалося затримати контролю і владу у столиці і здушити збройно опір невеликих повстанських з'єднань. Усунений заступник прем'єра Іраку Салег ель-Сааді був також провідником партії баатистів в Іраку. На його місце назначено ген. Агмеда Гассана Бакра.

ЗДА вимагають, щоб Совєти звільнили негайно проф. Барґгорна, погрожують відкликанням переговорів про „культурну виміну"

Москва. — Американський амбасадор до СССР Фой Д. Колер передав в середу 13-го листопада представникові міністерства закордонних справ СССР рішучу вимогу американського уряду звільнити негайно з в'язниці арештованого Совєтами під закидом шпигунства професора Єйльського університету Фредеріка Чарльза Барґгорна. Передав цю вимогу Колер заступникові совєтського міністра закордонних справ Валеріянові Зорінові, заперечуючи при цьому можливість будь-якої шпигунської активности проф. Барґгорна і протестуючи проти спізненого повідомлення американської амбасади про ув'язнення проф. Барґгорна. Зорін вислухав переданого йому протесту і вимог, але ж відмовився подати будь-які дані про долю проф. Барґгорна, зокрема про те, коли й де він був арештований і в чому його обвинувачують. Як виявляється тепер, проф. Барґгорн був затриманий правдоподібно ще 31-го жовтня або 1-го листопада ц. р. на московському летовищі безпосередньо перед своїм відлетом з СССР. По полудні 31-го жовтня він бачився ще з радником американської амбасади Стеселем і після того пропав за ним усякий слід. Водночас із цим повідомляють з Вашинґтону, що державний департамент ЗДА рішений відкликати участь американської делеґації в заповідженій на вівторок 19-го листопада у Москві конференції в справі продовження договору про культурну виміну на дальших два роки, якщо Совєти не звільнять до того часу проф. Барґгорна. Виїзд американської делеґації був передбачений на п'ятницю 15-го листопада. Рахуються також із можливістю, що американська делеґація виїде до Москви, але не почне переговорів, аж поки проф. Барґгорн не буде звільнений. Амбасадор Колер у своїй розмові з Зоріним висловив теж вимогу, щоб представник амбасади мав змогу відвідати проф. Барґгорна у тюрмі.

Канадійські українці на переслуханні в Оттаві

Оттава. — Тут відбулася в днях 7 - 8 листопада перша преліммінарна сесія Королівської Комісії для справ білінґвізму й двокультурности в Канаді, в склад якої — як відомо — входить один українець, проф. Яр. Рудницький. На сесію приїхали з Вінніпеґу дві делеґації і проф. Б. Білаш від Клюбу Українських Бизнесменів і Професіоналістів та д-р І. Глинка від Комітету Українців Канади. До нього прилучилися: ред. Р. Шульгин та сотник Б. Панчук із Монтреалу. Обидві делеґації склали свої заяви в справах принципів і поступування Комісії, вимагаючи рівних прав для всіх громадян Канади. Крім згаданих, у нарадах взяли участь як обсерватори: посол М. Мандзюк, д-р В. Кисілевський, інж. Д. Янківський, д-р Ол. Рудницький, д-р В. Босий та ін. В загальному коло 100 різних установ і організацій склали свої заяви на першій сесії Королівської Комісії в Оттаві (Б. Г. С-р).

КАТОЛИЦЬКИЙ СВЯЩЕНИК І БУДДИСТИ

Ле Кванг Оанг (з правого боку), південнов'єтнамський католицький священик вітає в головній буддистській паґоді у Сайґоні буддистського священика Тіка Тама Чауа, звільненого з в'язниці після державного перевороту у Південному В'єтнамі. Тік Там Чау є віце-президентом Генерального Об'єднання Буддистів і був арештований режимом Нґо Дінга Дієма. Ле Кванг Оанг обороняв буддистів перед переслідуваннями, внаслідок чого йому загрожувало також ув'язнення і він мусів укриватися.

ЗАХІДНІ ДЕРЖАВИ ПЛЯНУЮТЬ СТВОРИТИ НОВУ ОДИНИЦЮ МІЖНАРОДНОЇ ВАЛЮТИ

Вашинґтон. — З'єдинені Держави Америки, як також одинадцять інших провідних в індустрії західніх держав світу обмірковують тепер заходи для створення нової грошової міжнародної валюти. Ця нова одиниця мала б бути покладена в основу міжнародної грошової системи й уведення її мало б причинитися до поступового відтяження американського доляра, як теперішньої основи цієї системи. Водночас із цим розроблюваний тепер плян передбачає більш активну ролю валют інших держав. Зокрема західньоевропейських, в міжнародній монетарній системі. Ця система встановлена після другої світової війни почала виявляти деякі недоліки особливо ж внаслідок постійного дефіциту в міжнародних платностях З'єдинених Держав Америки і в поступовім відпливі їх золота. Обмірковувані тепер заходи для оздоровлення міжнародної монетарної системи не виключили б ролі З'єдинених Держав Америки і їх доляра, але поступово змінювали цю систему, надаючи все більшу ролю валютам інших держав, щоб в цей спосіб унезалежнити їх від такого чи іншого стану американських резерв золота. Випрацьований тепер плян передбачає створення нової міжнародної грошової одиниці, в якій партиципували б усі заінтересовані держави частиною своїх монетарних резерв. Досі майже всі держави нагромаджували для міжнародних платностей тільки золото або доляра, а в деяких випадках британські фунти, створюючи з них свою резерву для міжнародних платностей. Тепер в основу нової міжнародної грошової одиниці мали б бути покладені такі сильні валюти інших держав, як західньонімецька марка, французький франк, італійська ліра, голляндський ґульден і шведська корона, як також американський доляр та британський фунт. Кожна із держав мала б можливість тримати в себе стільки золота чи долярів, скільки їй вигідно, але водночас із цим ці держави могли б поповнювати свої грошові резерви новою міжнародною „резервовою одиницею", яка б поволі заступала золото чи доляр в міжнародних платностях. Проєкт нової міжнародної монетарної одиниці опрацював Едвард М. Мернстейн, колишній дослідний директор дослідів Міжнародного Монетарного Фонду і тепер консультант великих американських банків. В його проєкті передбачене створення початкового спільного міжнародного фонду у висоті 3,500,000,000 долярів. Цей фонд в разі потреби мав би бути збільшуваний за згодою учасників цієї нової міжнародної монетарної системи.

Гарриман твердить, що ЗДА здійснили свої обіцянки в справі Союзу для Поступу

Сан Павльо, Бразилія. — Державний підсекретар в політичних справах Аверелл Гарриман, промовляючи на зборах делеґатів держав, що є членами Союзу для Поступу, твердив, що ЗДА виконали свої зобов'язання в цій аґенції і впродовж 27-місячного її існування поставили до диспозиції Союзу для Поступу суму $2 300 000 000. Гарриман твердив, що програма Союзу для Поступу не могла спричинити росту економіки та поширення освіти в латинських американських державах тому, що ці держави не виконали своїх зобов'язань. В державах Латинської Америки, казав американський головний делеґат, не було ефективного плянування; бракувало мобілізації домашніх ресурсів; не було встановлено, що треба виконати перше, а що пізніше; не було навіть проєктів, що треба виконати. Але Гарриман твердив, що в оцих двох роках існування Союзу для Поступу зроблено доволі багато, куди більше, ніж це признає публічна опінія. Гарриман підтримував проєкт зорганізувати Міжамериканський Комітет в справі Союзу для Поступу, який очолював би хтось із латинських американських держав.

Сукарно назначив себе сам прем'єром індонезійського уряду

Якарта. — Президент Індонезії Сукарно проголосив себе в середу 13 листопада прем'єром індонезійського уряду. В політичних колах думають, що це несподіване рішення Сукарна викликане його намаганням зосередити в своїх руках усю контролю над діяльністю уряду. Сукарно був прем'єром Індонезії до 1959 року, але ж, обраний на президента цієї держави на протяг всього свого життя, він зрезиґнував з становища прем'єра. Дехто здогадується, що Сукарно вирішив стати прем'єром, щоб таким чином перешкодити боротьбі між членами уряду за цей пост, яка розвинулася після смерти індонезійського прем'єра Джуанди Картавіджая. Призначуючи себе прем'єром, Сукарно найменував своїх трьох заступників — д-ра Субандріо, що водночас виконуватиме обов'язки міністра закордонних справ, д-ра Леімену, що буде теж міністром постачання і Салега, який займатиме теж пост міністра розвитку.

У СВІТІ

● **Совєтський уряд** повідомив у вівторок 12 листопада про випущення нового штучного сателіта без людської залоги. Сателіт цей, що його визначають як „Космос 21", функціонує правильно і відбуває свій лет навколо Землі протягом 88.5 мінут у відстані на 120.9 до 142.1 миль від Землі.

● **Олафур Торс, прем'єр Ісляндії**, подався до димісії, мотивуючи причини своєї резиґнації із посту прем'єра поганим станом здоров'я. Новим прем'єром Ісляндії має стати Бярні Бенедіктсон, міністер справедливости і президент панівної Незалежної партії.

● **Швайцарський уряд** погодився на доставу продукованої швайцарськими фабриками зброї, зокрема протилетунських гармат й амуніції для Південної Африки. В заяві уряду, опублікованій з цього приводу, ствердженно, що ця зброя не може бути вжита для будь-якої воєнної аґресії, а тільки для оборони перед летунськими налетами.

● **Совєти пропустили без перешкоди** новий американський конвой, висланий із Західнього Берліну в Західню Німеччину автострадою через контрольні пункти Бабельсберґ і Марієнборн. Конвой складався із 13 вантажних авт із 54 членами залоги, в тому 28 пасажирів.

● **Британський уряд** опублікував дальші подробиці нової конституції для Північної Родезії, яка в січні 1964 року буде проголошена незалежною республікою.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918. Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, col. і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mony orders нас тавляти на: "Svoboda"

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Переломові події

В історії народів і людства було багато подій, що мали рішальне, переломове значення для їхнього дальшого розвитку. Але колись, у минулому, ці події довго, не раз цілими десятиріччями, якщо не сторіччями, дозрівали, а опісля знову на довгий період часу впливали на народи і людство.

Тепер ситуація змінилася. На цьому місці вже пригадувано коментар „Ню Йорк Таймсу", що людство в 1945-му році пережило тисячу років упродовж тієї однієї ночі, коли американський бомбовик скинув першу атомову бомбу на японське місто Гірошіма. Від того часу кожний рік приносить нові й нові зміни, більше чи менше відомі, і сьогодні вже не тільки говориться, але й практично підготовляється подорож людини на Місяць, що може статися дійсністю вже в найближчих кількох роках.

Такому шаленому розвиткові техніки вже своєю природою не може дорівняти морально - етичний розвиток людства. Це правда, що з думкою про наявність жахливої зброї масового знищення державні мужі й дипломати говорять про мир, про відповідальність ратувати людство і його цивілізацію від можливого тотального знищення в атомовій війні, але при цьому справді черепашиним ходом розвиваються події, які могли б практично до замирення в світі довести. Подумати тільки, що таємне встановлення большевиками військових баз на Кубі чи хоч би навіть недавня совєтська інтервенція в доступі до обложеного Совєтами західнього Берліну дуже легко могла стати тією іскрою, що запалила б перетворений у бочку пороху світ! У щоденному житті і в щоденних своїх турботах ми про це не думаємо й не здаємо собі з цього справи, але це не змінює факту, що технічний розвиток далеко випередив морально - етичний розвиток людства, створюючи цим — при всіх фантастичних технічних засобах — рівночасно й велику загрозу, що ці засоби можуть бути використані не на щастя, а на загладу людини. Це до деякої міри виглядає так, якби кермо могутнього модерного автомобіля в розгоні передати в руки людини, яка ще ніколи автомобіля на очі не бачила і яка не всилі збагнути засад, як ним керувати.

Вважаємо, що подібною переломовою подією, як нею було в розвитку техніки визволення атомової енергії, в морально-етичному відношенні може стати скликаний і започаткований Папою Іваном XXIII, а продовжуваний теперішнім Папою Павлом VI Другий Ватиканський Собор Католицької Церкви.

Цей Собор триває, ще не винесено кінцевих рішень, але його значення, як переломової події, вже сьогодні безспірне. Свідчать про це не тільки характер Собору та обмірковувані на його нарадах проблеми, але й їх вплив, помітний уже також і в нашому житті. Собор своїм характером пригадав і потвердив, що люди всіх рас і всіх віровизнань, політичних чи інших переконань, є братами, що вони створені на образ і подобу Божу, мають вільну волю по-своєму жити і по-своєму прославляти Творця.

Ці істини не нові, їх бо приніс на цей світ, про них навчав, за них терпів і на хресті вмер Ісус Христос, Син Божий, майже дві тисячі років тому. Але не всім дано дар віри, і людина часто щойно після болючого досвіду переконується і приходить до того самого висновку, що до нього давно прийшли і його встановили інші.

В кожному разі, на багатьох прикладах, а зокрема в нашому власному церковному та суспільно - громадському житті, ми можемо з надією спостерігати, що також і в морально - етичному відношенні відбувається відповідний прогрес. Свідомість потреби й наявности такого розвитку допоможе нам до нього відповідно достосуватись і йому сприяти в цій переломовій для людства добі.

„Дух Москви"

Однією з основних прикмет американського національного характеру є віра в людину, в її чесність і добру волю. Американці намагаються бачити в інших людей завжди передусім добрі інтенції, ставляться до них з довір'ям, виключають у своїх партнерів можливість підступу чи ошуканства і тому дуже часто, особливо в ділянці політики, їхня довірливість переходить у наївність.

Проявляється ця наївність деяких американських політичних кіл і американської публічної опінії особливо ж у відношенні до Москви і здійснюваної нею традиційної російської імперіялістичної політики. Вистачить, щоб Хрущов виступив десь із заявою про можливість мирного співіснування з „капіталістичним світом", а вже деякі американці приймають його слова за добру монету і дошукуються в його діях щонайкращих інтенцій супроти ЗДА й інших західніх країн. Так, наприк., вистачило, щоб Хрущов допустив до підписання договору про частинну заборону нуклеарних випробувань, і вже в американській пресі почали з'являтися цілі трактати про зміну совєтської політики, при мирний „дух Москви" і т. ін. Дехто із факту підписання Москвою названого договору робив навіть висновок, що настала вже „нова ера" у взаєминах між ЗДА й СССР.

Проте, не минуло й трьох місяців від дня підписання договору в Москві, що його в деяких американських колах визнано за справжній вияв „духа Москви", а вже усім тим, що повірили в нього, довелося прикро розчаровуватися. Допомогла в розкриванні їхніх очей на суть „московського духа" сама ж таки Москва, затримуючи американські конвої на автостраді до Західнього Берліну, посилюючи свою шпигунську активність на терені ЗДА і демонструючи під час „жовтневих" урочистостей в Москві свою нову протиракетну зброю в супроводі погроз Хрущова і різних маліновських та підгорних на адресу ЗДА і Заходу. Спантеличені коментатори американських газет почали висловлювати наївні здивування, де подівся раптом виявлений так „благородно і чудово" в усміхах і підстрибах Хрущова серпневий „дух Москви" і з якої то причини Совєти почали заморожувати знову започатковану у взаєминах із Заходом відлигу. Такий стан справи і розвитку потвердив американський амбасадор у Совєтському Союзі Фой Д. Коллер, іронічно запитуючи на кремлівському прийнятті 7-го листопада самого Хрущова: „Куди ж це подівся дух Москви? Я нічого не чую про нього!"

Ще дошкульніше розчарування пойняло американських коментаторів після того, як большевики арештували під закидом шпигунства професора Єйльського університету Фредеріка Чарлза Барґгорна, який, користаючи із „відлиги" і договору про культурну виміну, подорожував по СССР, щоб ознайомитися із совєтським способом життя і сконфронтувати свої погляди на совєтське суспільство із дійсністю. Виявилося, що всі можливості й перспективи поширення культурної виміни між ЗДА і СССР та встановлення кращих взаємин між цими обома країнами не зупинили совєтських органів безпеки перед ув'язненням американського науковця, потрібного їм для виміни на совєтських шпигунів, зловлених у ЗДА.

Може й добре сталося, що самі ж Совєти почали показувати перед ЗДА і Заходом, що таке справжній „дух Москви". А то б люди на Заході почали були забувати про справжню природу большевицького імперіялізму, про те, що найвиразнішим виявом цього духа Москви є такі виступи Хрущова, як биття черевиком по столі в ОН, інсталювання далекосяжних ракет проти ЗДА на Кубі, створювання все нових вогнищ у світі, і що за кожним усміхом Хрущова криється московський підступ і зрада.

I. Світ

СОВЄТСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЙОГО СТАН

У зв'язку з подорожжю по СССР секретаря рільництва Фрімана і підписанням договору про часткову заборону атомових експльозій виникла в пресі цікава дискусія про господарські труднощі Москви, що позначаються на її політиці як всередині Совєтського Союзу, так і у взаємовідносинах із закордоном. Очевидно, зв'язані ці труднощі також з китайсько - московським конфліктом, який виник почасти в результаті припинення допомоги Китаєві збоку Москви.

У цій статті розглянемо тільки два питання: труднощі важкої промисловости СССР, яка є основою всієї економічної політики Москви, і сільського господарства, коштом якого промисловість фінансується.

Маємо для цього поважні матеріяли в працях проф. Ч. Норріса з Шикаґівського університету, в новій праці проф. Д. Шимкіна — Огляд совєтської індустрії мінерального палива, в порівняльних матеріялах, оголошених на 86-ій сесії Конґресу, і у виїмково цікавій праці Д. Джексона про цілинні землі Західнього Сибіру і Казахстану.

Свій „Капітал" написав К. Маркс на основі дослідження промисловости та міського життя в Західній Европі біля ста років тому, і нині його вчення сучасна економічна наука відкидає як застаріле. До того ж К. Маркс ніколи не цікавився сільським господарством та його проблемами, Внаслідок цього комуністичні теоретики не мали й не мають правильного поняття про сільське господарство, про умови життя та тисячолітні традиції селянина з його любов'ю до свого поля.

Скасування приватного рільництва і переведення селянина на положення робітника знищило в СССР здорові основи сільського господарства, внаслідок чого там постійно бракує харчів, а плянування неуків - доктринерів раз-у-раз зазнає невдачі. Поле та його обробіток — це не фабрика цвяхів або черевиків.

Згідно з плянами Москви, в 1959-1965 рр. продукція сільського господарства мала підноситись на 7% річно, але перші три роки дали тільки по одному відсотку. У 1961-му році одержано супроти пляну тільки 80% зерна, 75% м'яса та 80% молока.

Головною причиною невдач Москви в ділянці рільництва є людський фактор. У той час, як в Америці за останніх 25 років сільське господарство подвоїло продукцію, в СССР продукція м'яса до 1955 р. була значно нижчою, як була до першої світової війни, а зернова продукція побільшилася лише на 10% супроти 1913-го року.

Коли всі заходи совєтського уряду збільшити зернову продукцію провалилися, тоді вдався він до поширення площі засіву, збільшивши її майже на 30%, себто на 115 000 000 акрів. Але й цей черговий експеримент на т. зв. цілинних землях зазнав невдачі.

Проти хрущовської ідеї здобувати м'ясо та інші харчі з поміччю кукурудзи повстала сама природа, бо ця культура вимагає певної температури і добрих опадів. Тож, не зважаючи на те, що в СССР збільшено площу під засівами кукурудзи до 70 000 000 акрів, врожай приносить вона дуже малий.

Розвиток важкої промисловости СССР відбувався в надзвичайно швидкому темпі. І так, видобуток вугілля в 1928 р. становив 32 000 000 тонн, а в 1962 — понад 380 000 000, сталі в 1928 р. вироблено — 4 000 000, а в 1962 р. — 71 000 000 тонн. Але не треба думати, що такий розвиток був можливий завдяки совєтському плянуванню. Осягнено його дуже дорогою ціною: мільйоновими жертвами урядового терору і цілковитим нехтуванням потреб „широких мас трудящих".

Заробітня платня совєтських робітників стоїть на рівні 1928-го року, а положення колгоспників далеко гірше. Совєтський Союз має для свого розвитку значні можливості, коли рахувати тільки запаси вугілля та залізної руди. Але й тут, як і в сільському господарстві, на перешкоді стоїть невигідне географічне положення.

90% населення СССР живе в його европейській частині, а головні зложища палива та водна енергія зосереджуються в Азії. Тому протягом останніх 30 років Москва перекидає маси населення до азійської частини, рівночасно переводячи там політику його змішування, щоб перетворити різнонаціональні народи в єдину „совєтську націю".

Тільки українські вугільні зложища розташовані так, що на їх базі можна розвивати важку промисловість, бо знаходяться вони недалеко від криворізьких та керченських покладів залізної руди. До того ж Україна має значні поклади необхідного для металюргії т. зв. коксівного вугілля, якого є обмаль в інших районах СССР.

Другим джерелом енергії в СССР є нафта. Її видобуток швидким темпом пішов угору після того, як нові нафтові джерела знайдено в Волго-Уральському районі, який дає тепер 80% усього видобутку. Цей район надзвичайно великий і багатий.

Третім джерелом енергії є газ, який видобувається переважно в районі Дашави на Україні і рурами переганяється до Москви через Київ. Тепер будується новий газопровід до Ленінграду. На перешкоді до розбудови газо- і нафтопроводів стоїть неспроможність совєтських фабрик продукувати великого розміру рури. Тож тепер большевики, не рахуючись з цінами, закуповують їх у Західній Німеччині й Італії.

Водної енергії в СССР є дуже багато, зокрема на Сибіру, але знов таки невигідне географічне положення гальмує її використання: всі сибірські ріки течуть до Льодового океану на півночі. До того ж головні водні ресурси Сибіру знаходяться в східній його частині, де населення рідке, а промисловість доволі слабо розвинена.

Совєтський Союз має великі запаси залізної руди, якої, за обчисленнями спеціялістів, вистачить на сотку років при сучасному запотребуванні. Вона знаходиться в трьох місцях: у Кривому Розі та Керчі

(Закінчення на стор. 3-ій)

Дмитро Мотрук

УКРАЇНСЬКА КНИЖКА

Як часто чуємо ми нарікання в часописах чи від поодиноких осіб на те, що так мало цікавимось нашими книжками, їх не купуємо, і наслідком цього вони роками лежать на полицях, припадаючи порохом. Багато також згадується про причини, чому такий слабий попит на українську книжку, і, як одну з причин, подається її зависока ціна в порівнянні з американською.

Американські видавництва друкують книжки величезними тиражами, а тому мають можливість продавати їх по найнижчій ціні. Кожну книжку стараються вони розреклямувати по цілій Америці.

Очевидно, що йде тут передусім про „збиття капіталу" при виданні книжки, яка часто своїм змістом противиться моральним законам. Наслідком цього вив'язуються дискусії, спроби заборони розповсюдження, і остаточно все це спричиняється до ще ширшої реклями на користь видання. На всі ці деталі американці звертають велику увагу, і такі фактори, як популярне ім'я автора, широка реклама і низька ціна, ґарантують видавництву успіх збуту.

Тому, що реклама — це неоподаткований видаток від прибутку, на цю ціль витрачається в Америці поважну суму грошей. В ділянці реклями затрудняються високої якости фахівців. До того ж існують окремі товариства, очевидно заробіткові, які через особисті контакти з людьми займаються продажем літератури. В журналах, що їх найбільше читають, чи в місцевій пресі часто зустрічаємо всілякі „спешелс", реклямовані під різними ювілеями даного видавництва, передсвяточні знижки і т .п.

Я хочу зупинитися над одним із способів продажу книжок, що його часто реклямується в таких популярних журналах як „ТВ Гайд" чи „Рідерс Дайджест". Йдеться про клюб книжки за одного доляра.

Якщо ви погодитеся стати членом такого клюбу, то на початок можете із 30 книжок вибрати 5 лише за 99 центів кожна. Всі ці книжки досить дорогі в продажу, і між ними є навіть такі вартісні, як світовий атлас, словники, фахові порадники і т. п. Отже, практично ви ці книжки можете одержати задарма, коли погодитеся бути членом клюбу протягом одного року і за одного даляра в місяць купувати одну книжку. Якщо вам вибрані книжки не подобаються, ви можете їх звернути або по закінченні року можете виступити з клюбу.

Часто за такими пропозиціями криються різні трюки, але як би ми не розважали, ризикуючи одним доляром в місяць, в жадну халепу не можемо попасти.

Говорячи про це все, я зовсім не думаю закликати будького вступати до згаданих клюбів, чи купувати „бруковy" літературу, хоч багато із нас без такої літератури не може обійтися.

Було б дуже побажане, щоб наші видавці призадумалися над новими формами збуту, беручи приклад з чужинців. Що ми з ними фінансово не можемо порівнятися, це правда, але новішими способами продажу книжок цю справу могли б значно поліпшити.

Самого місяця жовтня, присвяченого українській книжці, абсолютно замало, як також замало подавати на останній сторінці часопису список книжок, що є на продажу.

Ось спитайте пересічного українця, який має дітей у шкільному віці, і довідаєтеся, що він купив для них енциклопедію в англійській мові. Про ціну не треба й згадувати, бо така річ коштує не дешево. А чи багато наших людей мають українську енциклопедію, з якої діти могли б широко довідатися про Україну, її історію, літературу, культуру? Чи ж не сором нам?

Наші видавці мусять призадуматися над доступнішими цінами на українську книжку, над новими формами її продажу. А рішальним чинником для цього всього є спільне заінтересування всіх українців справою поширення рідної книжки, щоб читали її не тільки ми самі, але й головно — наші діти!

Уїдлива книжка про Діфенбейкера — канадійський „бестселлер"

Оттава. — Крайовий редактор магазину „Мекліна" — Пітер Є. Нюман видав книжку „Ренеґат при владі" („Ренеґейд ін Павер", перше видання якої в числі 8,500 чисел в ціні по $7.50 розкупили впродовж п'ятьох днів. і тепер готується друге видання. і замовлене є третє. так що до Різдва цієї книжки має вийти до 20.000 примірників, що для Канади з 19 мільйонами населення є феноменом. Згідно з цією книжкою непорозуміння між Діфенбейкером і президентом Кеннеді виникло вже на першій зустрічі цих державних мужів зараз після інавґурації в 1961-му році. Після того прем'єр Діфенбейкер мав говорити про президента Кеннеді „той молодий дурак". а президент Кеннеді уважав Діфенбейкера за „тривіяльного нудьгаря". Діфенбейкер затримав записки — документи президента Кеннеді, залишені під час візити в Оттаві. і під час виборів на весні цього року хотів їх опублікувати. щоб показати виборцям. що голову ліберальної опозиції підтримує Америка, і тому Лестер Б. Пірсон не буде вести самостійної канадійської політики. тільки змушений вести проамериканську політику. Книжка Нюмана не підлещується Діфенбейкерові, автор не є прихильником жадної більшої партії, він є натуралізованим канадійцем. народженим в Чехо-Словаччині. Подібні книжки на політичні теми видається, звичайно. в Канаді аж після смерти даних політиків.

● Папа Павло VI прийняв на приватній авдієнції римокатолицького архиєпископа провінції Гуе в Південному В'єтнамі Нґо Дінга Тука, брата південнов'єтнамського президента Нґо Дінга Дієма, який разом із другим своїм братом Нґо Дінгом Ню був убитий 1 листопада під час державного перевороту. Разом з архиєпископом Нґо Дінгом Туком були на цій авдієнції діти пані Нґо Дінг Ню, привезені літаком з Південного В'єтнаму. Представник Ватикану заявив з приводу цієї авдієнції, що це був тільки людський жест збоку Папи і що вона не мала ніякого політичного значення.

НА МОВНІ ТЕМИ

Це — жадна дрібниця

Про мову наших періодичних і неперіодичних видань писалося й пишеться багато. І не про те, як написати те чи інше слово або речення, хочемо тут згадати. Не про правопис того чи іншого року, затверджений чи не затверджений відповідними чи невідповідними науковими установами. Хочемо лише про одну неприємну „дрібничку" нагадати. І то не всім — виключно публічним промовцям, доповідачам на наших імпрезах, декляматорам та подекуди навіть і співакам. А „дрібничка" ця — наголос в українських словах.

Особливо це стосується наших доповідачів, що вміють виготовляти чудові промови і їх не виголошують, а читають. Часто буває, що змістом промова так добре опрацьована, що люди слухають доповідача з найбільшою увагою й захопленням, сама доповідь має в собі всі дані бути видрукуваною в найліпшому часописі. Але... слухаючи ту промову, багато присутніх на тому чи іншому святі кривляться так, ніби їх примушують мухи ковтати. Бож, ніде правди діти, деякі промовці потрапляють в кожному сказаному реченні якесь слово вимовити з кумедним для вуха наголосом. А тим часом це — недопускальне явище, якого легко позбутися.

Повторюємо, не кажемо тут про масу, народ чи його частину, що грішать „польонізмами" та „москалізмами". Це явище може бути усунене також, але не так швидко, шляхом навчання, студій і т. д. Кажемо про людей, що за кілька тижнів наперед знають, що вони будуть виступати з промовою перед публікою. Ту промову автор пише, вивчаючи тему та думаючи над формою вислову, а потім її читає. То чому б такому авторові-промовцеві не дати текст для перевірки якійсь більш-менш компетентній особі, яка бодай позначила б червоним олівцем правильні наголоси над тими словами, що їх автор виголошує зле? Це ж коштувало б авторові і тій компетентній особі всього лише півгодини часу, зате враження від доповіді було б подвійно краще.

Існує переконання, що неправильні наголоси — це хиба однієї частини нашої громади, залежно від територіяльного походження. Смію заперечити це твердження: приходиться чути невластиві українській мові наголоси від українців різних територіяльних походжень. І якщо ми маємо досить нерозберихи в справі правопису, якщо одні з нас прихиляються до одного, а інші до другого авторитета — інша справа, але в справі наголосів нема двох думок і двох авторитетів. Є лише так звана „звичка". Зрештою, не забираємо голосу і в справі „звички" того чи іншого українця. Але публічному доповідачеві „звичка" не личить.

Ні, бодай у наших промовців - доповідачів мусять бути правильні наголоси. Це — жадна дрібниця. Тим хіба лише вона дрібниця, що її легко позбутися, але шкодить вона таки багато.

Іван Овечко

Ол. Животко-Чернова

ДЖАН СТЕЙНБЕК

(1)

Коли письменник дістає нагороду Нобеля. то його творчість і сама особа стають предметом жвавого зацікавлення, дискусій, критики, сумнівів у справедливості присудження нагороди. І це натурально. коли на уділення нагороди впливають чинники не зовсім літературного порядку, надто ж, коли особа автора занадто маркантна своїми політичними поглядами чи способом життя.

Уділення нагороди совєтському письменникові Борисові Пастернакові викликало особливе схвильовання і навіть, можна сказати, гістерику захоплення. Це тому, що твір прорвався із-за залізної заслони. Це був крик пригніченого людського духа, який хотів сказати правду про своє упослідження в державній системі. І це вплинуло на уділення нагороди за твір, який сам по собі є добрий, будуючий, але не має елементу величі, властивого творам колишніх лавреатів. Для прикладу „Селяни" Раймонта, твори Зіґфрід Ундсет чи Перл Бак.

Не мають духу величі і писання Гемінґвея. Новий стиль, заведений ним в американську літературу, і тематика еспанської революції були чинниками, які вплинули на уділення нагороди за твори, інакше можна сказати деструктивні і пройняті нездоровим еротизмом. І сама особа автора. не зрівноважена духово, віддана пристрастям, із нахилом до нелюдської системи комунізму для інших, але не для себе, бо сам він не міг витримати жадної дисципліни, жадного обмеження у своїх забаганках, і хотів жити, як король, і жив так.

Однак, склалося так, що навколо згаданих осіб все ж було менше критики і хвилювань, як у випадку останнього американського лавреата, Джана Стейнбека. І це звертає на себе увагу — чому так? Цей письменник зовсім відмінний від обох згаданих, але не слабший як творець, а як людина у порівнянні із Гемінґвеєм ліпший своїм відношенням до собратів-людей. Через його твори проходить ясна лінія гуманности. За те власне його найперше прийняли читачі, а не критика. Для критики він довго лишався загадкою, і, коли читати його книжки одна за другою, це до певної міри зрозуміло, бо він у своїх писаннях такий різноманітний тематично і такі протилежні явища береться вияснювати й оцінювати такими протилежними стилями. Один критик (Карльос Бейкер) написав, що Стейнбек має два обличчя, чи то маски — трагічну і комічну. Через те власне, здається, критика не могла його суцільно оцінити і знайти йому місце.

Стейнбек народився 1902-го року в місті Саліна, в Каліфорнії. Зі сторони батька він німецького роду з оригінальним прізвищем Гроссштайнбек. Зі сторони матері — ірляндець з роду Гамільтонів, що не так давно переселились до Америки: першим іміґрантом був дід Стейнбека.

Обидва роди не мали великих матеріяльних успіхів на новій батьківщині. Батько Стейнбека був службовцем, а мати вчителькою. Закінчивши середню школу, Стейнбек провів чотири роки у Стенфордському університеті як вільний слухач, студіюючи біологію, і є властиво фахівцем із морської біології, що дуже ефектовно використав у кількох своїх книжках. Одна з них під назвою „Кеннері Ров" прислужилась йому також до уділення нагороди Нобеля.

Перші книжки Стейнбека фінансово провалились. До праці в газетах тягнувся він з ранньої молодости, пробував репортаж, але не вив'язався, бо писав враження, а не репортажі. Щодо заробітних праць, то пройшов їх без ліку. Працював в аптеці як хемік, був помічником маляра, збирав овочі в Каліфорнії і навіть носив цеглу при будові Медісон Сквер Ґарден в Ню Йорку.

Уперше одружився Стейнбек у 1930 році і, щоб якось прожити, виїздив на риболовлю із своєю жінкою. Рибу вони продавали і так натягали до 25-ти долярів місячно. По розводі в 1942 р. Стейнбек знову одружився і з того подружжя має двох синів. Це не перешкодило подружжю розійтися у 50-му році, а Стейнбекові одружитись утретє. На тому вже стало. Отже, хоч Стейнбек майже ровесник Гемінґвея, темпом особистого життя залишився він позаду свого ексцентричного колеґи. Жінки Стейнбека нічим особливим не визначаються, він не гнався за інтелектуалами.

Вигляд зовнішній у нього такий: високий, міцно збудований, бльондин з глибокими синіми очима, риси обличчя виразні. На фото з молодих літ видно гарний ґерманський тип. Духово виглядає — з писань і способу життя — здоровою людиною, не любить колупатись у фізичних муках, жорстокостях, насильствах і еротизмі, на взаємини між чоловіком і жінкою дивиться як на явище, рівнорядне з іншими біологічними силами в житті людини. З натури скромний і не любить показуватись.

Увагу письменника притягають соціяльні процеси, зміни психіки суспільства у зв'язку із технізацією; психіка подонків суспільства — бродяг, повій та прилеглих верств; психіка недозрілих до організованости мас і безборонних у своїй іґнорантності; психіка ще не осілих груп суспільства, які мандрують від одної принагідної праці до іншої.

Засуджені на зникнення з розвитком суспільного ладу, ці групи віддані були цілком на ласку працедавців, і їх доля та безпорадність свого часу притягнули увагу письменника; він показав їх читачам у двох книжках; одна з яких була слаба і не мала успіху, а друга дістала нагороду Пуліцера, мала величезний успіх. За неї автора хвалили й гудили, а книжку вилучали, ганьбили, читали і купували масово. За обидві Стейнбека проголошено речником американського і навіть світового пролетаріяту, від чого він боронився.

У першій книжці під назвою „Сумнівна боротьба" оброблено тему праці комуністичних аґентів - „ідеалістів" серед темної маси. Працювати серед такої маси ці агітатори не вміють, їх зусилля мізерні і, крім шкоди, нічого не приносять. Але жертвами агітатори, як і належить „ідейним" комуністам, не розчулюються, бо жертви — це тільки точки на шляху до „прекрасного майбутнього". Закінчення пропаґандивно-показове: щоб роз'ятрити масу видом крови, агітатор виставляє свого вбитого колеґу і деклямує — „Товариші! Цей хлопець для себе нічого не хотів!"

В році виходу тієї книжки Стейнбек їздив до СССР, а чого — не каже. Може, думав тоді пристати. Але книжка не вийшла така, як треба. В ній автор розводить філософію устами доктора, який, сам не будучи комуністом, працює з ними лише із щирої цікавости.

(Далі буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЗАКЛИК

ДО ВСЕЧЕСНІШОГО ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ СТЕМФОРДСЬКОЇ ДІЄЦЕЗІЇ

Святіший Отець Папа Павло VI., вперше після свого вибору виступивши з офіційною заявою, подав до загального відома, що його понтіфікат буде присвячений головно продовженню Ватиканського Синоду, що був скликаний особисто незвичайно улюбленим та щиро всіми нами тепер оплакуваним Папою Іваном XXIII. „Це буде" — заявив Папа — „начальне наше завдання, до завершення якого ми всі маємо стреміти, віддаючи всі наші найкращі зусилля, якими обдарив нас Господь". Зваживши цей заклик, як один із многих Отців Синоду, беру в ньому участь, одночасно не занедбуючи обов'язків Вашого Епископа, що має ревно піклуватися своїм стадом. Із всіх серіозних підприємств найважнішим являється тепер позитивний вислід збіркової акції, що започаткував я її до мого від'їзду на Синод.

Єпископ Стемфорду Йосиф Шмондюк

Щиро прагну, щоб Ви ясно здали собі справу, що побудова нової Семінарії, спричинена поважним зростом покликань, є насправді щасливим і радісним явищем. Ми дістали більше кандидатів на священиків, яких так дуже потребуємо, тому мусимо виховати їх як знаряддя Христової любови для нашої Церкви і Народу. Всі мусите бути свідомі Ваших завдань, знаючи, що Ви являєтеся інтегрально частиною цієї діяспори у завершенні цього безсмертного подвигу, що тут започаткували наші попередні покоління, які охоплені полум'яною вірою і палкою любов'ю до нашого обряду, будували нові храми, школи і семінарії і дали світлі докази жертвенности.

Вам, Дорогі в Христі, переказали вони цей заповіт святої віри у власні сили, будучи переконаними, що Ви, нове покоління, здвигнете кращі і величавіші пам'ятники від їхніх, якими Ви тепер ними користуєтеся. Їх вірою кріплюся і маю велике почуття гордости, що Ви, щаслива духово і матеріяльно громада, піддержите цей почин, і новим нащадкам перекажете величну спадщину Вашої беззастережної любови і жертвенної посвяти для всіх.

Молити буду Всевишнього, щоб стократно нагороджував Вашу жертву, та прохаю Ваших щирих мольб, щоб за надхненням Святого Духа, я міг гідно виконати мої обов'язки, як Отець Собору і Єпископ Вашої Дієцезії.

Щиро відданий Вам в Христі, Ваш Пастир,
Йосиф, Єпп. Стемфорду.

Дітройт підготовляє відзначення 30-річчя масового голоду в Україні

Масовий голод в Україні в 1932 і 33 рр. увійшов до історії як найбільш ганебний злочин большевицької Москви, як найбільша трагедія українського народу XX-го століття, бо ж тим голодом вимордовано понад 6 мільйонів українського населення. Ці сумні події відзначуватимуть українські громади у вільному світі тепер, і відзначуватимуть у майбутньому, щоб говорити грядучим поколінням про загрозу московського імперіялізму для українського народу.

Від кількох тижнів українська громада в Дітройті інтенсивно готується до відзначення тих роковин. Заходом Метрополітального Відділу Українського Конгресового Комітету скликано на початку вересня ц.р. ширшу нараду, до якої участи запрошено всі установи метрополії. У висліді нарад покликано до дії Діловий Комітет, якого завданням є підготовити відзначення у формі всегромадської маніфестації. Згодом до акції прилучився Відділ Комітету Українців Канади у Віндзорі, і відзначення підготовляють обі громади. Постановою ширшої наради маніфестація матиме чисто політичний характер, бо ж масовий голод Москва зорганізувала лише на те, щоб знищити політичний спротив України московському поневоленні. Маніфестація відбудеться у просторій авдиторії Масонік Темпл, у неділю, 8-го грудня 1963 року, о год. 3 - тій по пол.

Комітет зосереджує свої зусилля, щоб про московське народовбивство інформувати найширші кола американського суспільства, зокрема урядові та наукові кола. В тій цілі до участи у відзначенні запрошено конгресменів, професорів та студентів мишиґенських університетів, кореспондентів англомовної та чужомовної преси, національні групи Москвою поневолених народів та цілий ряд осіб на високих урядових становищах. Як головного промовця англійською мовою запрошено б. голову конгресової комісії для дослідів московського народовбивства Чарлза Керстена. Доповідь українською мовою виголосить широко відомий політичний діяч та письменник Семен Підгайний. У програму маніфестації включено також вокально-мистецьку частину. Цю частину програми виконає Капеля Українських Бандуристів ім. Тараса Шевченка, також окремі точки приготовляє відома артистка Катерина Бранка-Кривуцька. Мистецьким оформленням сцени займається відомий артист-маляр Віктор Цимбал. Богослуження за спокій душ мільйонів жертв злочину відправляться в українських церквах цього дня, у передполудневих годинах. Резолюції, які будуть представлені та прийняті учасниками маніфестації, будуть вислані до Державного Департменту, інших високих урядових чинників, як також делеґаціям різних держав до Об'єднаних Націй. Окремо від цього комітет заплянував видати одноднівку англійською мовою, в якій на підставі фактів розяснюватиме підступну політику большевицької Москви, її методи поневолення, народовбивство та загрозу для вільного світу. Одноднівка буде розповсюднена серед американських наукових та урядово-політичних кол.

Комітет звертається до всього українського громадянства метрополії Дітройту та Віндзору за піддержкою цієї всенародної акції. Коли йшло про загально громадські акції в минулому, громадянство Дітройту завсіди ставало одностайно і всебічно піддержувало їх. Нема сумніву, що так буде й цим разом. Своєю масовою участю у маніфестації громада ще раз засвідчить, що її не байдужа така важлива справа, якою є відзначення 30-річчя масового голоду в Україні.

В. П.

Українське студентство в Ню Йорку організує клюби молодих демократів і молодих республіканців

Ню Йорк. — 9 листопада в приміщенні Українського Інституту Америки відбулася цікава студентська імпреза, на якій одноцушно схвалено звернутися з закликом до всього українського студентства в ЗДА брати активну участь у діяльності американських політичних партій і, де можна, творити українські клюби молодих членів обох партій й притягати до них якнайбільше число української молоді. Другий заклик був звернений до УККА з вимогою присвятити максимальну увагу для активізації українського населення цього краю у внутрішній політиці в межах існуючих партій, зважаючи на це, що є це шлях до найбільш впливових верств американської суспільности, які можуть допомогти у визвольних змаганнях українського народу. Підмічено, що існує тільки невелике число українських політичних клюбів, а й ті, що існують, є здебільшого нечинними й замкненими в собі і не виходять на широку громадську арену.

Студентські збори складалися з двох частин. У першу ввійшла доповідь про вагу нашої участи в американському політичному житті й про можливості, які воно дає для нашої української справи, — яку виголосив студент Юрій Волошин. В оживленій дискусії взяли участь приявні студенти та деякі запрошені представники старшого громадянства. Поруч питань, порушених доповідачем, обговорювано актуальне питання вживання української мови, як головної мови студентських зборів і нарад. Другу частину імпрези виповнив панель, тема якого вийшла поза вужчу намічену тематику, і стосувалася не тільки участи студентства в американських політичних партіях, але також політичної активізації всього українського населення в ЗДА в політично-партійному американському житті. Модератор панелю, студент права Є. Лешко, запросив до панелю, представивши приявним, трьох місцевих громадян, а саме И. Лисогора, С. Ярему і Я. Падоха, членів Екзекутиви УККА, та студентів В. Футея з Клівленду, новообраного голову СУСТА та Є. Лащика з Філядельфії. Учасники панелю висловлювали свої погляди на потребу й можливість участи української громади в діяльності політичних партій ЗДА та на вигляди на чималі успіхи при загальній акції нашого громадянства. Підмічено, що наше громадянство вживається у „внутрішній", своїй політиці, занедбуючи політику „зовнішню", тобто поза українською громадою. Як причину того неґативного явища подано факт, що велика частина українців не подбала про громадянство, а коли й подбала, не інтересується американськими виборами, здебільшого тому, що тільки рідко в наших громадах до виборів зголошують українських кандидатів. Саме виконування активного виборчого права, а саме голосування, не є вистачальним. Спонукою до голосування є передовсім змога боротися за власного кандидата. Тому є наказом нашого часу дбати про ставлення власних кандидатів, зокрема у правиборах. В деяких громадах, як в Ню Йорку, де партії є внутрішньо розбиті, організована українська група мала б великі можливості провести своїх кандидатів шляхом договорення з партіями, або й проти їх волі. Збори виявили зростаюче заінтересовання ширшими громадськими справами нашого студентства, що може мати помітне значення на ціле наше життя, далеко поза межами студентських організацій. І може відкрити для нього нові ділянки мобілізації національної енергії, та спрямувати її на занедбану ділянку: змагання за власне самоврядне й ширше політичне представництво в цім краю.

Після панелю студентство відбуло нараду, на якій вирішено негайно зорганізувати в Ню Йорку клюби молодих українських демократів і республіканців.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У справі т. зв. програми „Міч Міллер Шов"

Як членові Осередку СУМА в Ню Йорку мені відомо, що переводиться акція писання листів - прохань до „Mitch Miller Show" про те, щоб він в свою програму також включив українські пісні та танці. Ця програма є дуже популярна і, як досі ми вже бачили, на ній виконує польські, італійські, російські та інші пісні та танці той сам ансамбль пана Міллера. Ми не знаємо, чи він думає про українські точки, тому сумівці в Ню Йорку заплянували писати до цієї телевізійної стації листи, в яких прохатиметься про українські пісні та танки на будуче. Корисний вислід цієї акції був би для нас великим досягненням, бо мільйони осіб побачили б різницю між мистецтвом українського та російського народів, що зокрема є важне в теперішній час, коли бачимо заплиновану акцію проти нас одного з вашинґтонських часописів. Є вірю, що читачі Вашого часопису відгукнуться позитивно на цього листа, та почнуть писати листи з вимогою включення українських точок. Тут зовсім не треба довгих листів, — йде тільки про те, щоб в кількох реченнях висловитись про те, що ми хочемо на цій програмі почути також українську пісню та побачити українські танці. Очевидно, що хто може написати гарного, довгого листа, то тим краще, але найважливіше те, щоб тільки згадати про українські пісні й танки. Важне, щоб листи були в чемній формі. Я сподіваюся, що всі ті, котрі в своїх містах мають цю телевізійну стацію канал — 4 і дивляться на програму: „Сінг Елонг віт Міч" зареагують врезу і почнуть писати чи телефонувати (Ню Йорк і околиці), бо від скількости цих листів чи телефонів буде залежати, як п. Міллер зареагує на нашу вимогу. Я вірю, що його відгук буде позитивний, бо він вже мав чужі пісні та танці на своїй програмі.

В Ню Йорку телефонувати до — NBC — тел. CI 7—8300 і писати на адресу:

Mitch Miller Show, c/o NBC,
30 Rockefeller Plaza, New York City, N.Y.

Ню Йорк, **Д. Мотрук**

Департамент Торгівлі стверджує, що виправдав своє існування Туристичний уряд ЗДА, бо в останніх роках збільшилося число туристів із закордону, які відвідали цю країну. І так, п'ять років тому до ЗДА прибувало річно по 426,000 туристів із чужих країв, а в 1961-му році те число виносило 516,000, а цього року сподіваються, що до ЗДА прибуде 720,000 осіб із Европи. В 1962-му році число туристів із Европи становило — 604,000.

СОВЄТСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЙОГО СТАН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

в Україні і в Магнітогорську на Уралі.

Ліпші гатунки криворізької руди вжи вичерпуються, інші потребують підготови для вжитку - концентрації. Керчинської руди вживається в промисловості мало, бо вона має тільки 35% заліза, отже також потребує концентрації і спеціяльного оброблення, щоб можна було її перетоплювати на чавун. Вичерпуються також ліпші гатунки руди в Магнітогорську.

Мідна руда в СССР невисокої вартости і лежить далеко від промислових центрів, внаслідок чого значну кількість її приходиться щорічно купувати закордоном.

Розташування зложищ алюмінійових бокситів також не дуже вигідне в Совєтському Союзі. Значні зложища в Каменську та Красній Шапці на Уралі знаходяться далеко від дешевої електричної енергії. Тому збудовано останнім часом на Волзі великі гідроелектрівні. А проте, високої якости боксити і досі спроваджується з Мадярщини.

Невеликі запаси олив'яної і цинової руди на Алтаї не задовольняють совєтської промисловости, і тому її довозять з Польщі.

Щоб зробити правдиву оцінку положення важкої промисловости СССР, треба взяти на увагу проблему віддалі, яка тяжить над усім совєтським господарством. До того ж головні зложища його мінеральних багатств лежать далеко від морських і річкових шляхів, внаслідок чого треба перекидати значні маси руди та палива залізницями, які зуживають понад 30% всього вугілля, видобуваного в СССР. Тому останнім часом совєтські плянувальники почали розбудовувати промислові вузли біля джерел енергії та сирівців.

Але пляноване реґіональне господарство, побудоване на рабській праці, жадних перспектив не має. З вичерпанням ліпших гатунків руди та вугілля дальше їх видобування коштуватиме все більше. Москва старається побороти ці трудноці чимраз ширшим використовуванням великих потенціонально ресурсів нафти у Волго - Уральському басейні та залізної руди в районі т. зв. курської магнетної аномалії, однак особливих успіхів в цьому напрямі ще не має.

При централізованій совєтській системі господарство СССР може триматися лише на жорстокій експлуатації населення. Але — як довго? На це питання сьогодні відповіді не може дати ніхто.

• КНИЖКИ •

Іван МАНИЛО

ДЯДЬКО СЕМ І ХРУЩОВ

До Марксового „Капітала"
Хрущов прип'яв кришечку сала
Ще й з ложку масла напоказ...
І вже гримить він раз-у-раз:
„Америко!
Твої прийдешні покоління, —
Таке бо наше повеління, —
Лиш напоказ
десь матимуть сальце....
Дарма ти пнешся в заводії
У світові.
Ми ж ростемо! Ракетодієм!
Тож закарбуй собі на носі це!"
Тут Дядько Сем, прослухавши
хрущовські теревені,
Сказав: — Безбожнику!
Сміється з тебе навіть
Ленін;
Мізерний Мао
вже плює тобі в лице!!
(Пл. ог.)

КНИГОЛЮБАМ висилаємо безкоштовно вартісні книжки Яновського, Осьмачки, Панча, Дудінцева та інших, а також збірники „Волосожар", „Ельдорадо", „Пеани і кпини" та „Грім за зорею". На поштові й інші витрати просимо додати 1, 2 або 3 доляри (можна готівкою в конверті). — Адреса:
I. MANYLO, P. O. Box 472
Vineland, N. J., U.S.A.

Зі сумом повідомляємо Українські Комбатантські Установи, Товаришів по зброї та все Громадянство, що 10-го листопада 1963 р. по короткій недузі помер у Сиракюз, Н. Й. на 70-му році життя

сл. п. АНДРІЙ ШКІЛЬНИЙ

Полковник Армії УНР, Учасник Визвольних Змагань, Член Об'єднання б. Вояків Українців в Америці.

Тлінні Останки Покійного перевезені до Бавнд Бруку, Н. Дж., де і відбувся похорон в середу, 13-го листопада ц. р. о год. 2-ій по полудні.

ВІДДІЛ ОбВУА — СИРАКЮЗ, Н. Й.

ПОДЯКА

Цією дорогою висловлюю свою щиру подяку Всечесним Отцям В. Мудрому, С. Квартуці за відправлення Панахид і о. В. Мудрому за Службу Божу і прощальне слово і відправи над могилою

БЛ. П. МОГО МУЖА

МИХАЇЛА ВОРОБЦЯ

Сердечну подяку складаю також його і моїй Родині, як і Приятелям і Знайомим, які його відвідували у шпиталі та взяли участь в похороні і панахидах, за висловлення співчуття і духової підтримки в тяжких хвилях мого життя.

Сердечна подяка Всім, які зложили вінки і квіти, жертвували Служби Божі та причинилися в той чи в інший спосіб до вшанування пам'яті мого незабутнього мужа.

Горем прибита

дружина КАТЕРИНА
братова АНАСТАЗІЯ
брат ГРИГОРІЙ і сетра ПАВЛІНА
у Краю

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. дир. МАРКІЯНА ХАРКЕВИЧА
50 дол. на українських інвалідів
зложили:
Н. і Д. ГРИГОРЧУКИ,
І. й А. ГОРЧИНСЬКІ,
М. і О. ДОРОЖИНСЬКІ та
Я. й Я. ПАНЧУКИ

Замість квітів на могилу
бл. п. ОЛЕНИ ЛЕВИЦЬКОЇ
$20.00 на потреби КОДУС-у
зложили
Е., Ю. і Р. ФЕРЕНЦЕВИЧІ

Зі спорту

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

„Тризуб" — „Чорноморська Січ", мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи відбудуться в неділю, 17 листопада 1963, о год. 2.00 по полудні, на грищі при 29-ій Вулиці та Камбрія Евню у Філядельфії.

УСК Ню Йорк — „Дойчунґари", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 17 листопада 1963, о год. 2.30 по полудні, на грищі Українського Спортового Майдану при 125-ій Вулиці та 31-ій Евню у Коледж Пойнті. Н. И.

„ТРИЗУБ" — „СОКОЛИ" 4:0 (3:0)

Філядельфія, 10 листопада. — Вислід 3:0 у першій половині вказував би на гнітучу перевагу „Тризуба", а насправді воно так не було, бо „Соколи" показали майже рівнорядну гру у полі гарними, точними подачами, але губились на шістнадцятці. Не мають стрільців.

Перші ворота впали із приземного стрілу Яковини в лівий кут. Другі, із викопу наріжняка: м'яч відбивався від ніг, дійшов до Чижовича, який майже з лінії воріт вмістив м'яч у сітці. А треті опрацював Нога, подав Чижовичеві, а цей необставленому Ферейрі, що без вагання зблизька стрілив.

У другій половині, Варварюк, що замінив Свича, оборонив дві небезпечні ситуації, але і воротар „Соколів" також пописувався. Чижович прорвався, подав вільному Яковині, але він стрілив за пізно. Кілька хвилин пізніше Яковина не використав другої догідної нагоди. Нога з крила кілька разів центрував, але не було кому викінчити.

Врешті Ферейра подав Нозі, який в бігу до воріт віддав сильний, піввисокий стріл у противний кут. Оборонець на лінії воріт зачепив, але не міг його відбити і м'яч покотився у сітку.

На воротах — Варварюк мав більше роботи як Свич. Бородяк і Рач добрі, як звичайно. На помочі вирізнявся Ілай точними подачами.

Наш напад мало стріляв. Не розуміємо, чому Нога (чи це тренер так каже йому?), змагун наскрізь офензивний, із швидким бігом та сильним стрілом, тримався, як і проти Мадярів, так далеко позаду. Там він користи не приносить, тоді як у проривах небезпечний Чижович і Яковина. — працьовиті Ферейра переходить спадок форми. Ахінко потребує рутини та опанування нервів (цього також і Яковина). Із двох новонабутих змагунів, подобався нам лівий криловий, що заступив Ахінка.

Ф. Лукіянович

УСК — С. К. НЮ ЙОРК 5:1 (1:0)

Ню Йорк, 10 листопада. — Футболісти УСК-у виграли заслужено високо ці мистецькі змагання „Великої Десятки", хоч і перша півгра була лише з легкою перевагою нашої дружини. Перші ворота здобув гарним стрілом Скірка. В другій півгрі противники втратили надії на виграну після дальших двох успішних стрілів Сметгирста і тоді вони почали грати дефензивно. Прендеґаст, який мав свій добрий день, здобув тоді ще четверті ворота, після яких здавалося, що вже залишиться такий вислід. Але сталося інакше ,коли наша оборона перестала вірити в небезпеку, і тоді у підворітному замішанні необставлений лучник противника здобув з близької віддалі одинокі ворота для німців. Коли змагання добігали до кінця, на зміну прийшов молодий змагун Масний і саме він стрілив п'яті ворота, устійнюючи вислід дня. Масний виявився знову дуже добрим змагуном, який співпрацею з другими змагунами та мудрими заграннями доказав, що його варта і треба виставляти на цілі змагання. Він разом зі Скіркою випрацьовували дуже добрі позиції для цілого нападу і обидва вони вже доказали, що вміють також і стріляти ворота. В цих змаганнях слід підкреслити дуже добру гру Цапа, який багато причинився до перемоги, підсилюючи напад добрими подачами. Воротар Ядловський був, як звичайно, добрий і пропущені ворота не були його виною. Глядачів було коло 800, — більшість українців.

Іван Д. Діденко

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ЮРИК ТРАКЕРС" 2:2.

Нюарк, 3 листопада. — Футболісти „Чорноморської Січі" справили несподіванку симпатикам, які надіялися на високу перемогу своєї дружини, а верталися зі змагань врадувані, що їй вдалося врятувати хоч одну точку. Песимістам, які говорили про втрачені надії „Чорноморської Січі" в такому складі вибороти собі місце в найвищій клясі, треба пригадати, що дружина в цьому самому складі здобула чотири перемоги. Очевидно, все ще можна скріпити дружину кращими змагунами ,але причиною слабої гри „Січі" був тут брак кондиції та похибки в укладі змагунів. Після змагань довідався я, що вже від кількох тижнів не відбуває дружина тренінґів, Декількох змагунів можна було використати краще на інших позиціях: Мушак не вмів повертатися і втікати на крилі, а Черемха через неточні подачі був вартий на помочі половину того, чим він був в першу півгру на обороні. Рутина Снилика, як офензивного помічника, підказує на його більшу вартість на помочі. Поміч залишала у часі наступів „Січі" велику прогалину в середпіллі.

Перших 30 хвилин першої половини виказали, що січовики вміють швидко і плянниво здобувати терен та загрожувати воротам противника. Навіть прогайновані чотири — п'ять стрілових нагод не ворожили „Січі" клопотів у другій півгрі. Том часом вичерпані фізично січовики дали себе зіпхати впродовж довшого часу на свою половину грища. Перші ворота для „Січі" впали з прориву і сольового заграння Чайки у 57-ій хвилині. Противники здобули ворота у 84-ій та 87-ій хвилинах. Перші з них засвистав суддя, коли оборонець вибив м'яч з поза ворітньої лінії, а другі впали зі стрілу лівого крилового, офсайду, якого не запримітив суддя. Мабуть, щоб надолужити свій недогляд, суддя продовжив змагання на вісім хвилин і тоді в „останній" хвилині В. Каздоба здобув вирівняння після пробою Чайки, який навіть гостро відштовхнув від м'яча оборонця гостей.

Склад „Ч. Січі": Голуб, Саварин, Черемха, Володимир Каздоба, Павлишин, Понось, Мушак, Снилик, Чайка, Дутра. Савицький. Віктор Каздоба і Гавлишин II, який виявився найслабшим на грищі, грали на зміну, коли зійшов контужений Снилик. **в. с.**

„УКРАЇНА" ТОРОНТО ЗДОБУЛА ЧАШУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІҐИ

Футбольна дружина торонтської „України" перемогла двічі у фінальних грах жидівську одинадцятку „Гакоаху" і виграними 2:0 та 3:2 здобула чашу Національної Ліґи Торонта. Кінцеві перемоги над „Гакоахом", як і раніше виелімінування грізного чемпіона Національної Ліґи „Італії" треба вважати значним успіхом наших канадійських футболістів.

„УКРАЇНА" МОНТРЕАЛ ВІДБУЛА ТУРНЕ

Острови Караїбського моря були тереном турне, що його відбула футбольна дружина монтреальської „України", колишнього чемпіона Канади. Під час турне українські футболісти розіграли товариські зустрічі з репрезентантами острова Мартінік, Ґваделюпи, Парамарібо в Сурінам і Куракао. Хоч висліди змагань не були успішними для мандрівних наших репрезентантів, то все таки їх футбольні зустрічі у згаданих місцевостях можна сміло вважати добрим пропаґандивним осягом українських футболістів. Турне відбулося від 19-го вересня до 1-го жовтня.

Відзначення 1 100-літнього ювілею св. св. Кирила й Методія в Ню Йорку

Союз Чеських Католиків в Ню Йорку при співучасті організацій інших слов'янських народів відзначив 5-6. жовтня в Ню Йорку церковними богослуженнями, процесією та академією з бенкетом тисячостолітній ювілей приходу слов'янських апостолів св. Кирила й Методія на Мораву.

Академія і бенкет відбулися 6-го жовтня в готелі Астор. В ній брали участь представники й інших слов'янських народів, між ними й українці. Промову чеською мовою на тему: „Спадщина св. Кирила й Методія і наша доба", виголосив проф. інж. Ян Жемла з Чикаґа. Промовець говорив про значення обох слов'янських Апостолів для культурного та духового розвитку слов'янських народів. Він піддав гострій критиці легкодушне ставлення Західніх держав до визвольних змагань поневолених большевизмом народів, між ними й українського. Слід відмітити, що прелеґент правильно відмічував ролю України в розвитку слов'янства як цілости. В його доповіді Україна займала правильне місце в сім'ї слов'янських народів. Він відмітив нинішній стан її поневолення.

Від Наукового Товариства ім. Шевченка та Українського Конґресового Комітету промовляв д-р В. Шандор, говорячи по українськи і по чеськи. Він вказав на те, що в найстаршім українськім літературнім творі доби Київської Руси XII в. „Слові о Полку Ігоря" є згадка про те, що між народами, які прийшли поклонитися Великому Київському Князеві Святославові після його перемоги над половцями був і представник мораванів. Делеґат вказав далі, що саме1100-річні Роковини діяльности Слав'янських Апостолів є відповідною нагодою для того, щоб призадуматись над минувшиною слов'ян, їх сучасним станом і майбутністю. Пізнаймо себе взаїмно, свої мови, культуру, історію і шануймо їх. Пізнаймо своїх спільних приятелів і ворогів, закликав представник українців. Українці розуміють під слов'янством не поневолення, а братерство, рівність і волю, подібно, як голосив найбільший поет України Шевченко, „Щоб усі слов'яни стали добрими братами і синами сонця правди", закінчив представник українців.

Академія була на високому мистецькому рівні й була добре організаційно підготовлена. Перед Академією і після неї мав представник українців цікаві розмови з чехами, з яких виходило, що чехи починають правильно розглядати справу поневолення і визволення уярмлених нині Москвою народів. В зв'язку з висловленими ним думками в короткім слові на тему слов'янських взаємин, дістав запрошення виголосити доповідь на тему слов'янських врасмин. **П.**

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 16 ЛИСТОПАДА 1963 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні Місячні збори Б-ва св. Юрія, 239 Відд. від 3 до 5-ої год. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. — М. Ковальчук, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, о год. 7:30 веч. в Іґіл Гол, 210 Чорч вул. На програмі: Підготовка до Річних Зборів. Вкладки можна платити на зборах або фін. секр. Йосипа Ярема, 139 Westervelt Ave., N. Plainfield, N. J. — П. Шило, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Дністер, 361 Відд. в год. 7:30 веч. у власній домівці при 119 Ave. A в Ню Йорку. Участь членів обов'язкова. — В. Вишиваний, предс., М. Єлиів, секр.

ЧЕСТЕР, Па. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка, 156 Відд. о год. 7:30 веч. — В. Новак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запорізька Січ, Відд. 117 о год. 7-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Іст 7-ма вул. Вкладки приймається від год. 6:30. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Приймання вкладок від членів 397 Відд. від год. 12-ої до 1-ої під. ч. 5020 Йорк Ровд вул; від 3-ої до 4:30 під. ч. 847 Н. Френклін вул. — О. Штогрин, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая, 175 Відд. о год. 6-ій веч. в залі УНДому при вул. Мартін. Членів проситься точно прибути. — За Управу: С. П. Крупка, секр.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ТАРЗАН, ч. 5141. Атакують мавполюда!

Тріюмфуючий тубілець пробував відкрити двері від арсеналу... Але смертельне лезо Тарзанової сталі його стримало.

Решта войовників вили зі збентеження і заворушилася та кипіла, нападаючи з усіх боків на мавполюда, бо він не міг втекти!